

Heerarka Hawlgalka Uguyar

Kahortaga Ku-takrifalka Galmada iyo Xadgudubka aay geestaan Shaqaalaha (MOS-PSEA)¹

Tarjumaadan waxaa diyaariyay Social Development Direct iyo Translators without Borders lahayn ujeedadana wa macluumaad inlahelo oo kaliya saxnaantana ma damaanad qaadi karto IASC. Nooca kaliya ee rasmiga ah wa qoraalka Ingiriisiga ah ee laga heli karo websaydhka IASC: [Minimum Operating Standards - Protection from Sexual Exploitation and Abuse by own Personnel](#).

Si looga ilaaliyo kahortaga ku-takrifalka galmada iyo xadgudubka aay geestaan shaqaalaha(PSEA). shaqaalaheena u hogaansanaanta tiro ka mid ah Heerarka ugu yar ee howlgalka ee PSEA (MOS- PSEA) ayaa loo baahan yahay. MOS - PSEA waxaa loo qaabeeyey ka dib sida ugu caansan ee la oggol yahay istaraatiijiyadda amni ee ugu yar ee badbaadada shaqaalaha (ama MOSS), oo ah mid waajib ku ah nidaamka UN-ka si loo hubiyo inay jiraan shuruudo guud oo ay dhammaan hay'adaha raacaan si loo hubiyo shaqaalaha badbaadada.

Waa maxay yihiin MOS-PSEA ?

MOS-PSEA waxay ku saleysan yihiin.

1. Bayaanka Ballanqaadka ee Ciribtirka Kafaaiideysiga Galmada iyo Xadgudubka ee Shaqaalaha UN iyo kuwa aan UN-ka ahayn, Ogosto 2008
2. Dib u eegista caalamiga ah ee ka hortagga ka faaiideysiga galmada iyo xad gudubka galmada ee shaqaalaha QM, NGO, IMO iyo IFRC, Luulyo 2010
3. Lixda dhidibada dhexe ee IASC ee la xiriirta ka faaideysiga galmada iyo ku xadgudubka, June 2002

Maxay yihiin waxyaabah ugu waaweyn MOS-PSEA?

Afarta tiir ee shaqada PSEA ee hada waxay bixiyaan qaabkii wax loo qaban lahaa. Kuwaasi waa:

1. **Maareynta iyo isku xirka:** siyaasad wanaagsan oo horumarsan iyo hirgelinta; Meelaynta wada shaqaynta; qaybta loo xilsaaray/ goobaha dhexe taasoo taaso ay ku xiran PSEA.
2. **ku xirnaanta iyo garab qabashada bulshada deegaanka:** Isku xir fiican oo wanaagsan oo u dhaxeeyso xarunta dhexe iyo goobta (a) wixii la sameyn lahaa waxa laxiriira wacyi gelinta ka faaiideystaha ee PSEA iyo (b) sida loo sameyn lahaa habka wanaagsan ee cabasho ku dhisan bulshada.
3. **Ka hortaga:** Habab wanaagsan oo wax ku ool ah si loo xaqiijiyo wacyi gelinta SEA shaqsiyadka dhexdooda; Maareyn wanaagsan oo la xiriirta dad qaadashada.
4. **Jawaab celin:** Cabashooyinka gudaha ah iyo baaritaanadooda waa ay yaalaan.

---

¹ MOS kaan waxaa ka wada hadlay xubnaha IASC PSEA TaFo; qoraalkan wali wey socotaa shaqadiisa wuxuuna sheegayaa xaalada qaabka ay u fikirayaan awoodaha wax qabadka.

	Heerarka shaqo PSEA ee ugu yar	Muujiyayaasha ugu muhiimsan
1	Siyaasad wanaagsan oo horumarineed iyo hirgelin	<ul style="list-style-type: none"> ● siyaasad sheegaysa heerarka fartoomida, oo ay ku jirto ficilada SEA, wixii jiray iyo qorshaha shaqo si loo hirgeliyo siyaada waa diyaar. ● Siyaasada/heerarka fartoomida waa loo gudbiyey shaqaalaha hada joogo iyo maalreynta guud(heerka xarunta dhexe iyo goobtaba) <u>xaaladaha gaar oo soo noqnoqdo (sida dhiiragelinta iyo tababarada kor u qaadista).</u>
2	Diyaarinta wada shaqaynta	<ul style="list-style-type: none"> ● Warbixinta 5G's (ST/SGB/2003/13) ama shuruudaha kale waxaa lagu daray shuruudaha guud ee heshiiska. ● Wadiiqooyinkii loo mari lahaa waa diyaar si loo aqballo heshiisyada qoran ee ka imaaneysa dadka soo galaya diyaarinta wada shaqaynta ee hayada oo ah in ay ogyihiin ayna u hogaansami doonaan heerarka iyo siyaasada PSEA
3	Qayb loo xilsaaray ama bar dhexe waxay ku xiran tahay PSEA	<ul style="list-style-type: none"> ● Qaybta loo xilsaaray/ ama barta dhexe waxaa masuuliyad ka saarantahay horumarinta iyo hirgelinta siyaasada PSEA iyo wax qabadkooda. ● Qaybta masuulka ka ah/ barta dhexe waxaa looga baahan yahay in ay si joogto ah war ugu gudbiso maamulka sare ayadoo PSEA u mareysa barta horjooga sare ee barta dhexe ee PSEA. ● Xubnaha shaqaalaha ee laxiriira PSEA waxay soo saareen waajibka PSEA marka la qeexayo shaqada, amaanida waxqabadka iyo wixii la mid ah. ● Waxaa tababar lagu siiyey PSEA iyo waqtiga ay tahay in ay geliyaan PSEA si wax loo qabto ayadoo la fiirinayo xaalada ururka ee hada.

	Heerarka shaqo PSEA ee ugu yar	Muujiyayaasha ugu muhiimsan
4	<p>Isgaarsiin wanaagsan oo wax ku ool ah oo ka imaaneysa xarunta dhexe oo ku socoto goobta si dadka loogu wacyi geliyo muhiimada PSEA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Xarunta dhexe waxay gudbisey faahfaahinta laga doonayo wacyigelinta ka faaiideystaha ee la xiriira dadaalada PSEA(oo ay ku jirto macluumaadka heerarka wada shaqaynta ururka iyo qaabka war loo tebiyo). ● Xarunta dhexe waxay qaybisey qalab tusaalooyin ku saabsan wacyi gelinta iyo waxyaabo kale kaasoo loo isticmaali karo wacyi gelinta dhaqdhaqaaqyada kafa'iiideysiyaasha.
5	<p>Hababka cabashooyinka wanaagsan ee ku salaysan bulshada, oo ay ka mid tahay caawinta dhibanaha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Xarunta dhexe waxay kula talineysaa saraakiisha goobta in ay ka qayb qaataan cabashada ku salaysan bulshada taasoo ay si wada jir ah u diyaariyeen ayna hirgeliyeen gargaarka baniadamnimo kuwaasoo looqabso meelaha qaar. ● Waxaa jira hage la geeyey goobta qaabka loo qorsheeyo CBCM si loo hubiyo in loola qabsado fahanka dhaqanka ayadoo la tix gelinayo ka qayb qaadashada bulshada. ● Waxaa jira hab loola socdo and dib loogu eego habka cabashada. ● Ururka wuxuu qoray hage qaabka bixinta caawinta dhibanaha.
6	<p>Ururinta wanaagsan iyo maareynta wanaagsan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ururka wuxuu xaqiijinaya in dhamaan dadka ka qayb qaadanaya in looga baahan yahay in ay sixiixaan shuruudaha inta aan la siinin heshiiska. ● Urur walba waxaa ka go'an horumarinta nidaamkooda maraajicda, fiirfiirinta iyo baarida sharci jebinta. ● Kormeerida iyo amaanida horumarka waxaa ku jira ku dheganaanta ka qaybdaadashada tababarka sharci(iyo wixii lamid ah) taasoo ay ku jirto PSEA. ● Amaanida horumarka ay sameeyaan maareyaalka sare ku dhegnaanta iyo abuurista iyo joogteynta deegaanka kaasoo ka hortagaya ka faa'iideysiga galmada iyo meel kadhaca iyo horumarinta hirgelinta ST/SGB/2003/13 ama sharciga.

	Heerarka shaqo PSEA ee ugu yar	Muujiyayaasha ugu muhiimsan
7	<p>Hababka wanaagsan la isla garan karo waxaa loo sameeyey in la xaqiijiyo wacyi gelinta SEA dadka dhexdooda.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Shaqaalaha waxay helayaan tababaro dib u cusbooneysiin ah oo sanadle ah oo ah qaabka sharciga, in la barto hababka cabasho gudbinta iyo gudbinta sharci jebinta iyo soo jeedinta jebinta heerarkan. ● Tababarada sharci jebinta(gaar ahaan sheegida SEA) waxay sameyneysaa qayb ka mid ah habka gudbinta. ● Xubnaha shaqaalaha wey ogyihiin waajibaadkooda in ay u gudbiyaan SEA/sharci jebinta iyo in ay ogaadaan in ay jirto siyaasada ilaalinta ka aargoosiga in ay meel taalo.
8	<p>Cabashooyinka gudaha iyo hababka baarida in ay meel yaalaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● hababka qoran ee cabashada/latacaalida warbixinada ee xubnaha shaqaalaha ka imaaneysa ama ka faa'iideystayaalka in ay meel yaalaan. ● Xubnaha shaqaalaha waa la wargeliyey si jooogto ah sida loo gudbiyo cabashada/warbixinta iyo hababka loola tacaalayo kuwaan. ● Hababka shaqada baaridaanda ama mid lasoo saarey oo u dhiganta si uu kaaga caawiyo baaritaanka. ● Baaritaanada waxaa sameynaya xirfadlayaan shahaado heysa oo khibrad leh kuwaaso saaso kale loo tababaray baaritaanda dareenka gaarka ah leh sida dacwadaha la xiriira SEA. ● Baaritaanada waxaa la biaabaya 3 bilood gudahood macluumaadka kusaabsan waxyaabaha kasoo baxa waxaa lala wadaagayaa dacwadaha. ● Cabashooyinka cadeymaha wata waxay keeneen ama waxay leeyihiin falka dhaqanka, ama waxyaabaha kadhaha wax lagu heshiieye, hadeysa ahayn, ciddii ay khuseys sidey ku dhacday ayadaa sheegeysa.